

Πρὸς πλειοτέραν διασάφησιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης, θέλω κάμειν ἀπλούστατον μὲν, ὡραιότατον δὲ πείραμα. Θέλω ἰχθύειν λωριδίον τι ἐκ τοῦ λεπτοῦ τούτου χαρτωνίου, περὶ τοὺς δύο δακτύλους μακρὸν, καὶ ἐν δέκατον ἕκτον τοῦ δακτύλου πλατὺ· τώρα δὲ, ὅτε ἡ λαμπὰς ἀνάπτει σταθερῶς, τὸ θέτω μέσα εἰς τὴν φλόγα, πλησίον τῆς θρυαλλίδος. (τὴν ὁποίαν βλέπετε ὅτι ἀρκετὰ ἐψαλίδισα). Τὸ κρατῶ εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν μόνον διὰ μίαν στιγμὴν. Τὸ ἐκβάλλω. Ἰδοὺ τώρα, κύτταξε τὸ χαρτωνίον· ἐκεῖ μόνον εἶναι καυματισμένον ὅπου τὸ ἔξω τῆς φλογὸς ἤγγιξεν αὐτό· τὸ μέσα τῆς φλογὸς δὲν τὸ ἐκαυμάτισε διόλου, ἐπειδὴ ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει φωτιά.

Ἡ εἰκονογραφία, σχῆμ. 1, περὶ τὸ μέσον αὐτῆς δείχνει τὴν θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ κρατῇται τὸ λωριδίον τοῦ χαρτωνίου· τὰ σημεῖα δὲ Α καὶ Β δείχνουν ποῦ καυματίζεται.

Δοκίμασε τὸ πείραμα τοῦτο· ἐνδέχεται μὲν ν' ἀποτύχῃς ἀπαξ ἢ καὶ δις, διότι χρειάζεται μικρά τις ἐπιδεξιότης,—καὶ εἰς αὐτὸ, καὶ εἰς ἕν ἄλλο, τὸ ὁποῖον μέλλω νὰ ἀναφέρω· ἀλλὰ θέλεις βέβαια ἐπιτύχειν καὶ εἰς τὰ δύο, ὕστερον ἀπ' ὀλίγας ὑπομονητικὰς δοκιμὰς.

Ἰδοὺ κομμάτιον ὑαλίνης σύριγγος, περὶ τοὺς τέσσαρας δακτύλους μακρὸν, καὶ ἐν ὄγδοον τοῦ δακτύλου εἰς τὴν τρύπαν· εἶναι ἀνοικτὸν καὶ ἀπὸ τὰ δύο ἄκρα. Θέλω πρῶτα τὸ θερμάνειν, κινῶν αὐτὸ ὀλίγην ὥραν ελαφρὰ μέσα εἰς τὴν φλόγα· διότι ἴσως ἤθελε σπᾶσειν, ἂν ἐπυρόνετο αἰφνιδίως. Τώρα, βάλλω τὸ ἐν ἄκρον τῆς σύριγγος μέσα εἰς τὴν φλόγα, ὅπως διόλου εἰς τὸ σκοτεινὸν αὐτῆς μέρος, ὡς παριστάνεται εἰς τὴν εἰκονογραφίαν. Στοχάσου τὸ ἀποτελεσμα. Ἰδοὺ, ὁ ἀκαυστος ἀτμὸς ἀναβαίνει διὰ τῆς σύριγγος, καὶ ἐξέρχεται εἰς τὴν κορυφὴν. Γρήγορα! φέρε τὸ φῶς πλησίον αὐτοῦ, ἀλλὰ προσέχε μὴ ταράξῃς τὸν ἀέρα, ἐνῷ κινεῖς τὴν χεῖρά σου. Ἰδέ! ὁ ἀτμὸς ἀνάπτει· καὶ οὕτως ἀπολαμβάνομεν δευτέραν φλόγα, ἐξάγοντες τὸ ἐντὸς, τὸ ἀκαυστον μέρος τῆς πρώτης. Ὡραῖον πείραμα!

Τόσον περίεργον κατασκευὴν ἔχει ἡ φλόξ λαμπάδων, λύχνων, καὶ ἄλλων παρομοίων.

ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΙ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΩΝ.

ΜΟΛΟΝΟΤΙ οἱ Κεφαλλήνες εἶναι οἱ μᾶλλον ἀδαισιδαίμονες ὄλων τῶν Ἑλλήνων*, ἐρριζώθησαν μ' ὄλον τοῦτο εἰς τοὺς κατοίκους τῆς περι-

χώρου προλήψεις· τινὲς καὶ ἔθιμα, τὰ ὁποῖα προήλθαν ἀπὸ τῶν Ἑθνικῶν τὸ δόγμα καὶ τὴν πλέον μεμακρυσμένην ἀρχαιότητα.

Τινὲς τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν διηγοῦνται βεβαιωτικῶς, ὅτι συνωμίλησαν μὲ Νηρηίδας, ἔϊδαν αὐτὰς ὄρχουμένας καὶ ἀεροβατούσας, καὶ ὅτι μετεφέρθησαν ὑπὸ τῶν ἰδίων, καὶ ἀφέθησαν εἰς διεστηκότας τόπους. "Ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι ἀπαντῶσιν εἰς τὰ δάση, ὅπου ξυλεύονται, βορβόλακας, ἧτοι νεοθανεῖς ἀνθρώπους τῆς κοινότητος, ἢ τῆς περιοχῆς των, ζήσαντας κακοβίως. Πολλοὶ οὐδεμίαν ἐργασίαν ἐπιχειροῦσιν, οὐδὲ ἐξέρχονται εἰς ὁδοιπορίαν, τὴν Τρίτην, ὡς ἡμέραν ἀποφράδα, ἐπειδὴ λέγουσιν ὅτι κατ' αὐτὴν ὁ Κάιν ἐφόνευσεν τὸν ἀδελφόν τιν' Ἀβελ. Πιστεύουσιν εἰς τὰς γοητείας καὶ τὰς βασκανίας· καὶ ὅταν ὁ ἱερεὺς ἀρχίσῃ τὴν τελετὴν τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, ἂν τις φθονῇ τὸν γάμον, ἢ ἂν δὲν ἦναι τῆς ἀρεσκείας του, προστρέχει εἰς τὸν ἐπαγγελλόμενον τὴν μαγικὴν, ὅστις, δένων τινὰς κόμβους, διατείνεται ὅτι, ἐνόσω αὐτοὶ σῶζονται ἄλντοι, ὁ νυμφίος δὲν δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ πρὸς τὴν νύμφην χρέος του. Λέγουσι πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι καταδέσεις τοιαύτας πράττουσι καὶ εἰς τὰ ποίμνια τῶν ἐχθρῶν των, καὶ, ἐνόσω μένουν ἄλντοι, τὰ θηλυκὰ τῶν προβάτων δὲν ἐμποροῦν νὰ συλλάβωσιν. Οἱ χωρικοὶ οὔτε φυτεύουσιν, οὔτε ἐμφυλλίζουσιν, οὔτε κλαδεύουσιν φυτὸν ὁποιοῦνδήποτε, ἂν ἡ σελήνη δὲν ἦναι εἰς τὸ τεταρτημόριον. "Ἄν φυτὸν τι τύχῃ ἄκαρπον, ἐπικρεμῶσιν εἰς αὐτὸ κρανίον ζῶον, ἔφρονοῦσιν ὅτι μετατρέπεται οὕτω εἰς καρποφόρον. Τὸ μέγα Σάββατον, ὅταν ψάλλεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὸ Ἀνάστα ὁ Θεὸς, ὥπτονται ἔξω τῶν οἰκῶν ἀγγεῖα ἀκέραια ἢ ἡμίθραυστα. Δὲν διαβαίνουν εἰς τὰς τῶν συντριμμάτων, ἀλλὰ τὰ μετατοπίζουν, ἂν πρέπη ἀναγκαίως νὰ διελθῶσιν ἐκεῖθεν. Ὑπολαμβάνουσιν κακὸν οἶνον τὴν χύσιν τοῦ ἐλαίου, καὶ ἐξ ἐναντίας ἀγαθὸν τὴν χύσιν τοῦ οἴνου.

Τὸ ἐσπέρας τῆς παραμονῆς τῶν Γενεθλίων ὅλη ἡ οἰκογένεια, συγκαθήμενὴ περὶ τὴν ἐστίαν, ἀνάπτει μεγάλην πυράν. Ἡ οἰκοδέσποινα φέρει εἰς τὸν ἄνδρα τῆς ὀγκώδη καὶ παχεῖαν κολλύραν, πεπλασμένην ἀπὸ σμιδαλιν καὶ σταφίδα, μὲ καρύδια καὶ ἀμύγδαλα συνεπηγμένα· ἀφοῦ τεθῇ ἐπὶ τοῦ πυρὸς, καὶ γένωσιν ἐπ' αὐτῆς τινὲς σταυρότυποι σπονδαὶ μὲ ἔλαιον καὶ οἶνον, λαμβάνουσιν ἕκαστος μὲ μίαν χεῖρα τὴν κολλύραν, τὴν ὁποίαν ἀντέλκοντες πρὸς αὐτοὺς, κόπτουσι καὶ κρατοῦσι καθέ τις ἐν κομματίον. Θεωρεῖται δὲ εὐτυχέστερος, ὅστις ἔτuche τὸ κομμάτιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ οἰκοδέσποινα, πλάττυσαν τὴν κολλύραν, ἔκρυπεν ἐν νόμισμα. Τὸ αὐτὸ

* Ὁ συγγραφεὺς, χαρίζομενος εἰς τοὺς Κεφαλλήνας, ἀδίδει τοὺς λοιποὺς Ἑλληνας.

κάμνουσι τὸ ἐσπέρας τῆς παραμονῆς τῆς ἀρχι-
χρονίας καὶ τῆς Ἐπιφανείας. Ἀλλὰ ταῦτα
εἶναι πυρίεφθα διαφόρων σχημάτων, ἃ ὀνομά-
ζονται, τὸ πρῶτον Ἀγιοβασιλίτσα, καὶ τὸ δεύ-
τερον Φωτίτσα.

Σκαφέντος τοῦ χάρακος οἰκοδομῆς τινὸς, καὶ
γενομένης τῆς θρησκευτικῆς τελετῆς διὰ τοῦ
ἀγιάσματος, ὁ ἀρχιεπίσκοπος σφάζει ἐν ὀρνίθιον,
καὶ τὸ θάπτει ὑπὸ τὰ θεμέλια, ἀπομακρύνων
τὸν οἰκοδεσπότην ἀπὸ τῆν τελετὴν ταύτην.
Τινὲς χωρικοὶ συνειθίζουσιν ἀκόμη τὴν σπλαγ-
χροσκοπίαν, ὅχι ὅμως εἰς ἄλλο τῶν ἐντοσθίων
παρὰ εἰς τὸ ἥπαρ τοῦ ἀρνίου, ἢ αἰγιδίου, φρο-
νοῦντες ὅτι μαντεύουσι δι' αὐτοῦ τὸ μέλλον.
Πλέον ἄξιοπεριέργου εἶναι αἱ παρατηρήσεις,
τὰς ὁποίας κάμνουσιν εἰς τὰς ὁμοπλάτας τοῦ
χοιριδίου, ἢ τοῦ μελανομάλλου αἰγιδίου, ἐπειδὴ
νομίζουσιν ὅτι ἐμποροῦν ἐκ τῶν εἰρημένων ὅστε-
ων νὰ μαντεύσῃσι τὰ γεννηθσόμενα, ἢ τὰ
γεγονότα καὶ ἄγνωστα εἰς αὐτοὺς.

Ἄν τις χάσῃ κἀνὲν πρᾶγμα, προσκαλεῖ ὅσας
ὑποπτεύει κλέπτας, τῶν ὁποίων περικαθημένων,
εἰς ἐκ τῆς συνοδίας, ὁ νομιζόμενος μᾶλλον νοή-
μων, λαμβάνει κόσκινόν τι, καὶ εἰς τὸ ξύλινον
γύρωμά του ἐμπήγει τὰς δύο αἰχμάς ἐνὸς ψαλι-
δίσ· ἔπειτα αὐτὸς μετὰ τινος ἄλλου, τὸν ὁποῖον
ὁ ἴδιος προσκαλεῖ, κρατῶσιν ὑψηλὰ τὸ κόσκινον
ἀπὸ τὸ ψαλίδιον, καὶ δέονται τῶν ἀγίων Πέτρου
καὶ Παύλου τῶν Ἀποστόλων νὰ φανερώσωσιν
ἂν ὁ δεῖνα ἦναι ὁ κλέπτης, ἐπαναλαμβάνοντες
τὴν δέησιν εἰς τὸ ὄνομα ἐκάστου τῶν παρευρι-
σκομένων. Λέγουσιν ὅτι, ὀνομασθέντος τοῦ
ἀληθοῦς κλέπτου, τὸ κόσκινον στρεφόμενον,
δεικνύει αὐτὸν εἰς τὴν συνοδίαν.

Ποτὲ τὴν Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν δὲν
ἐξονυχίζονται, οὐδὲ ξυρίζονται τὴν Κυριακὴν,
φρονούντες ὅτι γίνονται ἀφνεῖς καὶ εὐθῆεις οἱ
παρανομοῦντες ἐναντίον τῆς ἐντολῆς ταύτης,
τὴν ὁποίαν συχνάκις ἀπαγγέλλουσιν ἐμμέτρως.
Προφυλάττονται ἀπὸ τὸ νὰ ῥίψωσιν ἄλας εἰς
τὸ πῦρ, λέγοντες ὅτι γεννῶνται ἐρίδες μεταξὺ
τῆς οἰκογενείας.

Αἱ γυναῖκες ἔχουσιν ἰδικὰς τῶν προλήψεις.
Φρονοῦσιν ὅτι τὸ παιδίον, θεωρούμενον ὑπὸ
τινος ἢ μὲ ὑπέμετρον εὐχαρίστησιν, ἢ μὲ βά-
σκανον ὄμμα, ἀσθενεῖ, καὶ συνειθίζουσιν νὰ λεί-
χωσι διὰ τῆς γλώσσης σταυροειδῶς τὸ μέτωπον,
ἀπαγγέλλουσαι πολλάκις τὸ Πάτερ ἡμῶν, καὶ
τὸ Θεοτόκε Παρθένε, καὶ νομίζουν ὅτι τὸ θερα-
πεύουσι. Τινὲς παραγγέλλουν τὸν ἐμβλέποντα
ἀκορδέστως νὰ πτύσῃ τρεῖς εἰς τὸ νήπιον.

Ἔχουσι λίθους τινὰς ἐρυθροὺς, λευκοὺς, καὶ
μελανωποὺς μὲ ἐρυθρὰ στίγματα. Οἱ λίθοι
οὗτοι εἶναι διάτρυποι· καὶ τοὺς μὲν πρῶτους,

αἱματοστάτας καλουμένους, ἐπιθέτουσιν
εἰς τὴν κεφαλὴν τῶν πασχόντων αἰμορροΐδα·
τοὺς δευτέρους, γαλατοπέτρας ὀνομαζο-
μένους, ἐπικρεμῶσιν εἰς τὸ στήθος τῶν γυναι-
κῶν, ὅσαι δὲν ἔχουν νὰ γαλακτοτροφήσωσι τὸ
νήπιον· καὶ τοὺς τρίτους, κρατητήρας λε-
γομένους, εἰς τοὺς νεφροὺς τῶν ὅσαι ὑπέφεραν
διαδοχικὰς ἐκρήξεις.

Ἀποθανόντος τινὸς, εἴτε ἀνδρὸς, εἴτε γυναι-
κὸς, οἱ συγγενεῖς καὶ γείτονες συνάγονται, καὶ
πλύνουσι τὸν νεκρὸν μὲ χλιερὸν λούτρον οἴνου
ἢ ὕδατος, εἰς τὸ ὁποῖον βράζουσιν φύλλα λεμο-
νίου ἢ νερανζίου, καὶ ἄλλα· ὑδάτις βοτάνης.
Τὸ δὲ λούτρον ὁμοῦ μὲ τὸ πῆλινον ἀγγεῖον
ρίπτουσιν ἔξω τοῦ οἴκου ταυτοχρόνως μὲ τὴν
ἐκφορὰν τοῦ νεκροῦ. Ἀποπλυθέντα τὸν ἐνδύ-
ουσι πρῶτον τὸ λεγόμενον Σάβανον, ἔπειτα
τὰ πολυτελέστερά του φορέματα, τὸν θέτουσιν
ἐπάνω μίᾳς τραπέζης, καὶ ἐκπλέκουσαι τοὺς
πλοκάμους τῆς κόμης τῶν, περιστοιχοῦσιν αὐ-
τὸν, καὶ τραγῶδουσι τὰ ἐλεγεία τῶν κατορθω-
μάτων ἢ προτερημάτων του, στηθοκτυποῦνται,
σπαράττουσι τὰς παρειὰς τῶν, ἐναγκαλίζονται
καὶ σφίγγουσιν ἀμοιβαίως τὰς χεῖρας, ἀσπαζο-
μεναι συνεχῶς τὸν τεθνεῶτα, καὶ ἀφίνουσι
μεγάλους ὠρυγμούς, ὅταν ὁ νεκρὸς ἐπὶ φερέτρῳ
κομίζεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Μετὰ τὴν θρη-
σκευτικὴν τελετὴν ἐπαναλαμβάνουσι τὸν θνήσκον,
ἢ πρὸ τριᾶκοντα ἢ δὴ ἢ τεσσαράκοντα χρόνων
ἐσυνείθιζαν νὰ ἐμβάλωσι καὶ ἐν νόμισμα εἰς τὸ
στόμα τῷ ἀποθανόντος· ἄλλ' ὁ τότε Ἀρχιερεὺς
ἐξέδωκεν ἀφορισμὸν κατὰ τοῦ ἔθους τοῦτου τῶν
Ἑθνικῶν, καὶ κατελύθη ὁλοκλήρως.

Τὴν παραμονὴν τῆς γαμβελίου ἐορτῆς τοῦ
Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, αἱ ἐν ὧρ
γάμου παρθένοι συναθροίζονται κάμνουσι
βοτανοσκοπίας τινὰς, διὰ νὰ προγνωρίσωσιν
ὁποία θέλει εἶσθαι ἡ τύχη τῶν μετὰ τὴν ὑπαν-
δρεῖαν. Θέτουσι προσέτι τρεῖς κόκκους χρυθῆς
ὑπὸ ἀγγεῖον πλήρες ὕδατος, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου
ἀπαγγέλλουσαι τινὰς προσευχάς, δέονται τοῦ
Ἁγίου Ἰωάννου καὶ τῶν Ἁγίων Πέτρου καὶ
Παύλου τῶν Ἀποστόλων νὰ τὰς ἀποκαλύψῃ
κατ' ἄνειρον τὸ ὄνομα τοῦ ἀνδρὸς, ὅστις μέλλει
νὰ ἦναι σύζυγός των, καὶ μὲ τὴν φαντασίαν
θεωρασμένην ὑπὸ τοιούτων προλήψεων ἐγείρον-
ται τὸ πρῶτ' ἀπὸ τὸν ὕπνον, καὶ διηγοῦνται εἰς
τὴν μητέρα καὶ εἰς τὰς συντροφούς των τὸ
ὄνειρον, τὸ ὁποῖον ἵδαν, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ μέλ-
λοντος νυμφίου.

Αἱ γυναῖκες τῶν χωρίων δὲν δανείζουσι τὴν
νύκτα εἰς τοὺς γείτονάς των κόσκινον, ἢ ἄλας,
ὑπολαμβάνουσαι τοῦτο κακὸν οἰωνόν.—ΙΟΝΙΟΣ
ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ.